

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้าน

โสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน

THE INTEGRATED BUDDHIST HOUSEHOLD-DEBT MANAGEMENT OF VILLAGE FUNDS IN BANHONG SUBDISTRICT MUNICIPALITY, BANHONG DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

พระมหาวรวัฒน์ อภินนฺโท (วิชัย) Phramaha Worrawat Apinantho (Wichai)

ไกรสร แสงวงศ์ Kraisorn Sanvong

สามารถ บุญรัตน์ Samart Boonrat

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Lamphun Buddhist College

Worrawat69@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโสัง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโสัง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้านโสัง จำนวน 272 คน ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเชิงพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้านโสัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโสัง พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้านโสัง แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง โดยการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรม 4 มาประยุกต์ใช้ในการจัดการหนี้สินครัวเรือน พบว่า มีการส่งเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ด้วยการมอบรางวัลแก่ผู้มีสัจจะในการบริหารทรัพย์ ได้รับคำแนะนำจากสมาชิกต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บริหารทรัพย์ได้รับคำแนะนำจากสมาชิกต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บริหารทรัพย์มีภูมิคุ้มกันเกิดประโยชน์สูงสุดในครัวเรือน

คำสำคัญ : การจัดการหนี้สินครัวเรือน, กองทุนหมู่บ้าน, หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรม 4.

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of opinions of the members towards household debt management of the village fund. in Ban Hong Subdistrict Municipality Ban Hong District, Lamphun Province. 2) To compare the members' opinions on household debt management of the Village Fund. in Ban Hong Subdistrict Municipality Classified by personal factors. in Ban Hong Subdistrict Municipality The sample group in this research were 272 village fund members in Ban Hong Subdistrict Municipality. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. T-test, F-value, and in-depth interviews with key informants, 15 figures/person.

The results of the study were as follows: 1) the level of opinions of the members towards household debt management of the village fund in Ban Hong Subdistrict Municipality; Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.53). When considering each aspect, it was found that they were at a high level in all aspects. In the Ban Hong Subdistrict Municipality, it was found that village fund members with education qualifications average monthly income There were different opinions on household debt management of the village fund in Ban Hong Subdistrict Municipality at the statistical significance level of 0.05. Sex, age, status and occupation had no

different opinions. 3) Key informants on the Buddhist Integrated Household Debt Management Approach of the Village Fund in Ban Hong Subdistrict Municipality By applying the principle of Dittadhammikathasangwattananikdhamma 4 to apply in household debt management, it was found that income was promoted to village fund members. By giving rewards to people who are honest in managing assets Be guided by successful master members. There is an account of income and expenses. Apply the philosophy of sufficiency economy to manage assets and receive advice from successful model members. There is an account of income and expenses. Apply the philosophy of sufficiency economy to manage wealth with immunity for maximum benefit in the household.

Keywords: management household debt, village fund, Dittadhammikathasangwattananikdham 4.

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นกองทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกู้ยืม ซึ่งถือเป็นเงินนอกงบประมาณของรัฐบาล หมายถึง เงินที่ปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืนดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2544 โดยรัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยให้ประชาชนร่วมกันบริหารจัดการกองทุน ด้วยตนเอง ส่วนหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเท่านั้น กองทุนหมู่บ้านมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือ ประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และลดการกู้ยืมเงิน นอกกระบบของประชาชน โดยทำให้กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ในระบบ เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอและส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้สามารถเข้าถึงสินเชื่อสำหรับประชาชนระดับฐานรากได้มากขึ้น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาความยากจนของประชาชน เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในทางเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (ศิริขวัญ วิเชียรเพริศ, 2558 : 1)

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษากิจการนี้สินครวเรือน โดยมีกองทุนหมู่บ้านในการจัดการ แก้ปัญหาหนี้สินดังกล่าว เป็นการแก้ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตในการจัดการทรัพยากรให้เหมาะสมกับ รายรับและรายจ่ายก่อให้เกิดความสมดุลกัน ประกอบการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบกับสภาพแวดล้อม ทางชุมชนรวมถึงการขาดประสพการณ์และการตัดสินใจที่ไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นช่องว่างก่อให้เกิดหนี้ในระบบในอัตราดอกเบี้ยสูง จึงเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไขได้ ดังนั้นเมื่อ กองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือ ประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และลดการกักตุนเงิน นอกกระบบของประชาชน โดยทำให้กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ในระบบ อีกทั้งการจัดการกองทุนหมู่บ้านนั้น ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์และศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน แนวทางการจัดการหนี้สินครวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ใน เทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยใช้ทฤษฎีการจัดการ POCCC บูรณาการกับ หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล 4 ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหานี้สินครวเรือน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดการของกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและการจัดการหนี้สินครวเรือนอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินครวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรได้แก่ ประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน จำนวน 1,685 คน

2. กลุ่มตัวอย่างได้จากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง จำนวน 272 คน ที่ได้จากสูตรของTaro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (อกินันต์ จันทะนี, 2549 : 39)

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 กลุ่ม 15 รูป/คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป/คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ตัวแทนผู้บริหารด้านกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 5 ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 6 ตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 คน

เครื่องมือการวิจัย

1.เชิงปริมาณ ได้แก่ ใช้แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) เกี่ยวกับระดับการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (ชุดิ ระบอบ และคณะ, 2542 : 108)

2. เชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง ตามทฤษฎีการจัดการ POCCC (วิลาวรรณ รพีพิศาล, 2550 : 34-35) และใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2550 : 38) มาสัมภาษณ์ประยุกต์ร่วมกัน

3.การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี

ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546 : 140) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธี สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($= 4.33$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน อยู่ในลำดับมากทุกด้าน ดังนี้

ความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของ กองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	4.31	0.52	มาก
2. ด้านการจัดการองค์การ	4.36	0.50	มาก
3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	4.35	0.52	มาก
4. ด้านการประสานงาน	4.25	0.54	มาก
5. ด้านการควบคุม	4.38	0.57	มาก
ภาพรวม	4.33	0.53	มาก

2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การจัดการหนี้สิน	1.362	-	0.144	-	✓
2.	อายุ	การจัดการหนี้สิน	-	0.117	0.976	-	✓
3.	วุฒิการศึกษา	การจัดการหนี้สิน	-	4.175*	0.001	✓	-
4.	สถานภาพ	การจัดการหนี้สิน	-	1.567	0.221	-	✓
5.	อาชีพ	การจัดการหนี้สิน	-	0.316	0.867	-	✓
6.	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	การจัดการหนี้สิน	-	2.430*	0.036	✓	-
7.	ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	การจัดการหนี้สิน	-	2.591*	0.053	✓	-

3) แนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

3.1 แนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ตามทฤษฎีการจัดการ POCCC ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) มีการศึกษาปัญหาของสมาชิกมากำหนดการวางแผน ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนของกองทุนหมู่บ้านควรมีการตรวจสอบในความทันสมัยสามารถดำเนินการได้ และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของแต่ละกองทุนเพื่อให้มีลักษณะของแผนปฏิบัติการ ควรจะเป็นแผนการปฏิบัติการที่ยั่งยืนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด เพื่อต่อยอดและส่งเสริมการประกอบอาชีพของแต่ละครัวเรือน โดยเป็นไปตามเงื่อนไข ระเบียบ ข้อบังคับ ในที่ประชุมแก้ไขเพิ่มเติม เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อลดปัญหาหนี้สิน เพิ่มพูนบนบรรทัดฐานของความพอเพียงสอดคล้องกับแผนของหมู่บ้าน

2.การจัดการองค์การ (Organizing) มีการเลือก คณะกรรมการ โดยสมาชิกจะเป็นผู้เลือกแล้วให้คณะกรรมการแต่ละคนมีหน้าที่ที่ชัดเจนมีการจัดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และมีการแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และวางกรอบภาระหน้าที่ ให้

ตรงกับตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งกรอบในภาระหน้าที่ตาม การจัดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่การบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน มีการจัดการภาระหน้าที่เกี่ยวกับงานตรวจสอบบัญชีด้านบริหาร งบประมาณ อย่างถูกต้อง กำหนดการรับผิดชอบตำแหน่งงาน มีคณะกรรมการด้านการเซ็นเอกสาร บันทึกการประชุม ติดตามหนี้สิน

3.การบังคับบัญชา (Commanding) เมื่อได้รับนโยบายของรัฐ จะนำมาพิจารณา คณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล ควรมีการสั่งการที่เป็นลำดับขั้นตอน และมีความชัดเจนในการสั่งการและมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน ผู้นำกองทุนหมู่บ้าน จะต้องเป็นผู้มีความมุ่งมั่น มีสติ เสียสละ อดทน ใฝ่รู้ ในบทบาทหน้าที่ของตน และคอยให้คำแนะนำ วางแผนในการดำเนินงานกองทุน ให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบถึงสายการบังคับบัญชาของตนที่จะสามารถปรึกษาหารือแก้ปัญหาเพิ่มพูน ความรู้ทักษะตนเพื่อการพัฒนาได้ ด้านหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติในการประชุมสมาชิก และคณะกรรมการเป็นแนวทางในการปฏิบัติสั่งการ หน้าที่ตามความเหมาะสมของคณะกรรมการ การ ทำงานตามสายบังคับบัญชา มีความชัดเจน

4. การประสานงาน (Coordination) มีการประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับ สมาชิก และจะมีการแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับเพื่อให้สอดคล้องต่อเหตุการณ์ประสานงานกันในการ ทำงานให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข และมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และประสานงานกัน ในระบบที่มีการติดต่อกันในหลายช่องทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน กรรมการแต่ละหน้าที่ต้องเปิดใจ เสียสละ ให้ความรู้แก่กรรมการด้วยกัน มีความเอื้อเฟื้อถ้อยแถลงมิตร รวมถึงสมาชิกด้วย จะต้องเปิดใจ ตั้งใจ และร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน แก้ปัญหา ความเป็นหนี้ ทำอย่างไรให้หายทั้งหมด วางแผนดำเนินการ ปฏิบัติการลดหนี้ให้ตรงประเด็นในแต่ละ เดือนจะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์การบริหารจัดการเป็นไปด้วยดี เพื่อให้มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (Controlling) มีการวางแผน ระเบียบที่ชัดเจน และสมาชิกต้องปฏิบัติตามจะมีการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือมีการกำหนด KPI ที่ชัดเจน ในการขับเคลื่อนงานของกองทุนหมู่บ้าน มีการ แต่งตั้งผู้ตรวจบัญชีกองทุนที่เป็นสมาชิกหรือคนนอกกองทุน พร้อมรับการตรวจสอบและแก้ไขปัญหา สิ่งที่เกิดผิดพลาดให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ และสามารถทำงานทดแทนกัน

ได้ โดยทุกคนจะร่วมมือร่วมใจกัน แผนปฏิบัติงาน มุมมองและวิสัยทัศน์ขององค์กรจะเป็นแนวทางของการดำเนินงานของคณะทำงาน ตลอดจนการจัดสรรคนให้เหมาะสมกับงานจะช่วยลดปัญหาด้านการควบคุมกำกับดูแลเพราะเป็นสิ่งที่บุคคลนั้นถนัดและเชี่ยวชาญอยู่ก่อนแล้วจะทำให้สามารถขับเคลื่อนงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้นวางตามแผนขั้นตอน ช่วยกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 แนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ตามหลักทฤษฎีธรรมาภิบาล 4

1. ฐานสัมปทา : ถึงพร้อมด้วยความหมั่น ทางกองทุนหมู่บ้านมีการพิจารณาเงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้และมีการติดตามประเมินผล มีการส่งเสริมการหารายได้เสริมให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในช่วงเวลาว่างเพื่อเป็นการหารายได้เพิ่มเติมงบประมาณกองทุนถูกจัดสรรให้แล้ว เป็นแบบในการบริหารจัดการ และปันผลอย่างเป็นธรรมแก่สมาชิก โดยทั่วหน้า มีการส่งเสริมอาชีพอย่างเป็นรูปธรรมเป็นตัวอย่างในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน นำมาต่อยอดเป็นกองทุนหมุนเวียนโดยระบบสมาชิก

2. อารักขสัมปทา : ถึงพร้อมด้วยการรักษาโภคทรัพย์ มีการให้สมาชิกออมเก็บสัจจะและหุ้นทุกปีเพื่อที่จะให้สมาชิกสามารถนำเงินปันผลที่ได้มาชำระหนี้ได้ ส่งเสริมสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านมีการออมเงินทั้งในส่วนที่เป็นเงินสัจจะ เงินออม และส่งเสริมการออมให้เกิดดอกผล ให้กับสมาชิกของกองทุน ให้ความรู้ ชมเชยและให้รางวัลแก่ผู้มีสัจจะในการบริหารทรัพย์แก่สมาชิก ในคราวประชุมสามัญประจำปี มีการตรวจสอบให้ความเป็นธรรมแก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้เห็นเป็นรูปธรรม เรื่องการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกตามความเหมาะสม ธรณงค์ให้สมาชิกออมทรัพย์เป็นรายเดือน รายปี มีการจ่ายดอกเบี้ยคืนแก่สมาชิก

3. กัลยาณมิตตตา : การที่เลือกคบคนดี ไม่คบคนชั่ว เมื่อสมาชิกกู้ยืมไปใช้จะมีการติดตามและช่วยเหลือเมื่อสมาชิกมีผลกำไรจากการลงทุนจะให้สมาชิกชำระเงินกู้ เงินบางส่วนเพื่อใช้ในยามจำเป็น มีการปรึกษาหารือกับกลุ่มบุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้องไม่ก่อให้เกิดหนี้สินมากเกินไป และเลือกทดแทน เข้ามาร่วมบริหาร อีกประเด็นการตรวจสอบบัญชี และการจัดทำงบดุลบัญชี ประจำปีต้องเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ตามสมุดบัญชีธนาคาร บัญชีรับ-จ่าย ทุกบัญชี การช่วยสมาชิกและให้คำปรึกษาคณะกรรมการจะดำเนินการโดยจะมีการประชุมสามัญประจำปี สอบถามปัญหาของสมาชิกและจะคอยแก้ปัญหาที่มีการช่วยเหลือ

เป็นเงินในยามเกิดเหตุ ให้ตระหนักคิดในการใช้จ่ายที่มีความจำเป็นนำบัญชีรายรับรายจ่ายให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายแต่ละวัน

4. สมชีวีตา : การดำรงตนอยู่อย่างพอเพียง มีการจัดสอนการทำบัญชีเบื้องต้นเพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการออมให้มาก (เก็บสัจจะ และหุ้น) เพื่อจะได้ลดหนี้สินให้สมาชิก มีการส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีรายจ่ายประจำเดือน และมีการส่งเสริมให้เกิดการออมในกลุ่มสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน การออมทรัพย์มีข้อพิจารณาให้ออมเป็นเงินสัจจะรายเดือนอยู่แล้ว การประชาสัมพันธ์ถึงข้อดีข้อเสีย ได้ตระหนักถึงกำหนดระยะเวลา เกิดการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายของตนเองเพื่อไม่ให้ความเดือดร้อนต่อกลุ่มหมวดตนเองที่อาศัยอยู่ จัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อทราบรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว กรรมการกองทุนหมู่บ้านให้ความร่วมมือกันทุกๆ หน่วยงานในภาครัฐ และของหมู่บ้านในการปฏิบัติการทุกๆ ด้าน สมาชิกรายไคที่ยังมีความจำเป็นอยู่ก็สามารถเอาเงินออมที่สะสมมาทั้งปีไปลงทุนตามความเป็นที่มียู่ ได้ดำเนินการบัญชี รายรับรายจ่ายจากงบประมาณจึงมีการจัดสรรกำไรให้สมาชิกครัวเรือนและยังมีของให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในลำดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.53) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาด้านเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต อันเกิดจากวิกฤติปัญหาโรคระบาด ไวรัสโคโรนา 2019 และปัญหาด้านอุทกภัย รวมถึงปัญหาด้านการกักขัง จึงทำให้ระบบทางการเงินไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือนก่อให้เกิดหนี้สะสมไม่สามารถชำระหนี้สินที่กู้ยืมมาได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้นเพื่อการจัดการให้ไม่ผลเสียต่อคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รัฐบาลที่นโยบายพักชำระหนี้ต้นและดอกเบี้ยเพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน ทางกองทุนหมู่บ้านจึงปรับโครงสร้างหนี้เพื่อให้สอดคล้องต่อนโยบายภาครัฐเพื่อให้เกิดการจัดการหนี้ครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้านมีความเสถียรภาพต่อการบริหารจัดการก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวลักษณ์ วงศ์สุวัฒน์ ศิริรัตน์ ชุนทคล้าย และ วุฒิสพร ณัฐรุจิโรจน์ (2562) ซึ่งได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสบความสำเร็จมีกระบวนการในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) แนวทางการบริหารจัดการด้านผู้นำ,

2) แนวทางการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วม, 3) แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสรรผลประโยชน์ และ 4) แนวทางการบริหารจัดการด้านการเข้าถึงและการตรวจสอบข้อมูลกองทุน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2) ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน ($t = 1.362$, $Sig. = 0.144$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุนทร ปัญญาพงษ์ และคณะ (2562)** ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุน หมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านช่อระกา มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นหลักในการดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = 0.117$, $Sig. = 0.976$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตน์ชนก พรหมณศิริ บุษณีย์ เทวะและณัฐวัฒน์ พระงาม (2560)** ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “ความสามารถของผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในเขตอำเภอมืองจังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมอยู่ในระดับมากการเปรียบเทียบระดับ ความคิดเห็นของของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามเพศเกี่ยวกับความสามารถของผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอมืองจังหวัดพิษณุโลกรายด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

4) ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน ($F = 4.175$, $Sig. = 0.001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ด้านการวางแผน ($F = 3.245$, $Sig. =$

0.007) ด้านการจัดองค์การ ($F = 3.540$, $Sig. = 0.004$) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ($F = 3.659$, $Sig. = 0.003$) ด้านการประสานงาน ($F = 4.078$, $Sig. = 0.001$) การควบคุม ($F = 3.836$, $Sig. = 0.002$) แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวรรณ วงศ์สุวรรณ (2016) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ชฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ชฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารกองทุนหมู่บ้านอยู่ใน ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านหลัก นิติธรรม รองลงมาด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ชฐนิคม จังหวัด สุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพ รายได้ และตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

5) ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = 1.567$, $Sig. = 0.221$) พระอาทิตย์ อุจุจาร (2560) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ในจังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในการปัญหานี้สินของชุมชนบ้านท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า มีการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมและยอมรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีการพัฒนาด้านจิตใจ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เน้นการทำงานพื้นฐานอาชีพเพื่อความมั่นคงของสังคมไทย ในชนบท และ พัฒนาคอนให้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความยุติธรรมมีสัจจะในการออมฝากเงินให้สม่ำเสมอ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการออมเงินให้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายลง มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อจัดเก็บออมทรัพย์เป็นรายเดือนทุกเดือน 2. เปรียบเทียบบทบาทของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในการปัญหานี้สินของชุมชนบ้านท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการแก้ปัญหานี้สินของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวม แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ขณะที่ประชาชนที่มีเพศและสถานภาพ ต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

6) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = 0.316$, $Sig. = 0.867$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลางใจ แสงวิจิตร พเนิน อินทะระ และภูมิ ขี้เจริญ (2562) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “FinTech กับบทบาทในการจัดการหนี้สินครัวเรือนนอกระบบ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” ผลการวิจัยพบว่า อำเภอมือง จังหวัดสงขลาเป็นอำเภที่มีหนี้นอกระบบมากที่สุด และจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการหนี้สิน พบว่า หากต้องการแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือนไม่ว่าจะเป็นหนี้ในระบบหรือหนี้นอกระบบ ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของคนในชุมชน จึงจะเป็นการแก้ไขปัญหาระยะยาวและนำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนได้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

7) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = 2.430$, $Sig. = 0.036$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลอยปภัส ไชยยานนท์ และวิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ (2564) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์สภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตภาคเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นหนี้กับสหกรณ์การเกษตร จำนวน 10,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาเป็นหนี้กับสหกรณ์การเกษตรจำนวนเงินมากกว่า 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.3 เหตุผลอันดับแรก คือ กู้ยืมเงินจากสหกรณ์เพื่อใช้ในการเกษตร 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 16 ตัวแปร ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ 2 ตัวแปร ได้แก่ รายได้เฉลี่ย ของครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

8) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต่อการจัดการหนี้สินครัวเรือนของกองทุนหมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า แตกต่างกัน ($F = 2.591$, $Sig. =$

0.053) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ตุงคนาคร (2558) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า มี 1) ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบท ด้านการบริหารจัดการ มี ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สมาชิก กองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง แตกต่าง กัน อย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.01 ส่วนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบงที่มีเพศ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินที่กู้ยืมระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์และเหตุผลการขอกู้ยืมเงินต่างกัน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบงไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการหนี้สินครัวเรือนเชิงพุทธบูรณาการของกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังนี้

สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย สรุปได้คือ ความคิดเห็นประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น และแนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยนั้นประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ 1) สถานภาพของสมาชิกกองทุน 2) อาชีพของสมาชิกกองทุน 3) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกองทุน นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ยังพบว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักทวิภูธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4 สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการหนี้สินครัวเรือนกองทุนหมู่บ้านได้ ดังนี้ 1.การวางแผน กำหนดการวางแผน ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนของกองทุนหมู่บ้านควรมีการตรวจสอบในความทันสมัยสามารถดำเนินการได้ และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของแต่ละกองทุน มีการส่งเสริมการหารายได้เสริมให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในช่วงเวลาว่างเพื่อเป็นการหารายได้เพิ่มเติม หรือ มีภูมิลำเนาสัมปทา 2. การจัดการองค์การ การจัดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และมีการแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนมีการพิจารณาเงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้และมีการติดตามประเมินผล หรือ มีภูมิลำเนาสัมปทาและกัลยาณมิตตตา 3. การบังคับบัญชาสั่งการ มีการสั่งการที่เป็นลำดับขั้นตอน และมีความชัดเจนในการสั่งการและมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน การตรวจสอบให้ความเป็นธรรมแก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้เห็นเป็นรูปธรรม เรื่องการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกตามความเหมาะสม หรือมีอารักขสัมปทา 4. การประสานงาน ในการทำงานให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข และมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และประสานงานกันในระบบที่มีการติดต่อกันในหลายช่องทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประจำปี สอบถามปัญหาของสมาชิกและจะคอยแก้ปัญหาที่มีการช่วยเหลือเป็นเงินในยามเกิดเหตุ ให้ตระหนักคิดในการใช้จ่ายที่มีความจำเป็นนำบัญชีรายรับรายจ่ายให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายแต่ละวัน หรือมีกัลยาณมิตตตา 5. การควบคุมมีการวางกฎ ระเบียบที่ชัดเจน และสมาชิกต้องปฏิบัติตามจะมีการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือมีการกำหนด KPI ที่ชัดเจน ในการขับเคลื่อนงานของกองทุนหมู่บ้าน ให้ความร่วมมือกันทุกๆ หน่วยงานในภาครัฐและของหมู่บ้านในการปฏิบัติการทุกๆ ด้าน สมาชิกรายได้ที่ยังมีความจำเป็นอยู่ก็สามารถหาเงินออมที่จะสะสมมาทั้งปีไปลงทุนตามความเป็นที่มียู่ หรือมีสมชีวิตา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การทำแบบสอบถามซึ่งสามารถนำไปใช้แก้ปัญหของกองทุนหมู่บ้านได้ โดยการให้ความรู้แก่กรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านด้วยการอบรม เชิญผู้มีประสบการณ์ทำงานมาร่วมดำเนินการ มีหน่วยปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนด สนับสนุนให้มีการเชิญชวนให้สมาชิกใหม่เพิ่มมากขึ้นและให้ความรู้แก่สมาชิกกองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในบทบาทภาระหน้าที่ และผลประโยชน์ที่จะได้รับ ให้รางวัลแก่ผู้ที่มีความรับผิดชอบ ดำเนินการลงโทษแก่ผู้ที่ทำผิด ด้วยการแจ้งเตือน ให้โอกาสก่อนดำเนินการทางข้อกฎหมาย เพราะฉะนั้นบ้าน วัด และโรงเรียน ทางกองทุนหมู่บ้านที่เป็นองค์กรหลักในการพัฒนา เป็นผู้มีความเสียสละ ทำงานด้วยใจ ไม่มีค่าตอบแทน โครงสร้างรูปคณะกรรมการในการแก้ปัญหานี้สิ้นคร้วเรือนให้เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการติดตามประเมินผลจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องและสร้างภาคีเครือข่าย การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการแลกเปลี่ยนด้านการจัดการกองทุนและนำความรู้มาเผยแพร่แก่สมาชิกให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายทรัพย์สินที่ได้มีการกักเก็บ ให้มีเพียงพอต่อคร้วเรือนก่อเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

References

- กลางใจ แสงวิจิตร พเนิน อินทะระ และภูมิ ชี้เจริญ. (2562). “FinTech กับบทบาทในการจัดการหนี้คร้วเรือนนอกระบบ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”, *โครงการแผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- กิตติศักดิ์ ตุงคนาค. (2558). “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- ชุตี ระบอบ และคณะ. (2542). *ระเบียบวิธีวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). *ธรรมนูญชีวิต. A Constitution For Living*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

พระอาทิตย์ อุจฉาโร. (2560). “กระบวนการแก้ไขปัญหานี้สินของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ในจังหวัดสระแก้ว”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พลอยปภัส ไชยยานนท์ และวิจิตต์ศรี สงวนวงศ์. (2564). “การวิเคราะห์สถานะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตภาคเหนือ”, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน).

รัตนชนก พรหมณศิริ บุษณีย์ เทวะ และณัฐวัฒน์ พระงาม. (2560). “ความสามารถของผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”, วารสารการวิจัยภาษาละอองคำ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-ธันวาคม).

วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2550). *หลักการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : วิจิตรพัฒนการ.

วิลาวรรณ วงศ์สุวรรณ. (2016). “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE. Vol.10 No.2 (July – December).

ศิริขวัญ วิเชียรเพลิต. (2558). *รายงานการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงบประมาณของรัฐบาลมาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุนทร ปัญญาพงษ์ และคณะ. (2562). “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุน หมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ”, วารสารวิชาการ มจร.บุรีรัมย์.

สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สุวลังก์ วงศ์สุวรรณ ศิริรัตน์ ชุนหคล้าย และ วุฒิสพร ญัฐจุโรจน์, (2562). “การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน).

อภินันต์ จันตะนี. (2549). *การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ*. คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.